

Anti-pest Protocol

Anti-Pest Protocol

Er gelden drie uitgangspunten:	1. Wij gaan met respect met elkaar om. 2. Wij pesten niet.
--------------------------------	---

Pesten op school. Hoe gaan we hier mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Voorwaarden

1. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de meelopers), leerkrachten en de ouders.
2. De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar gemaakt, waarna met hen afspraken worden gemaakt.
3. Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk en *actief* stelling nemen. Ze signaleren dit d.m.v. observaties in de groep en op het plein, d.m.v. het leerlingvolgsysteem "Zien" en vragenlijsten die door leerlingen zelf worden ingevuld of uit gesprekken met kinderen en of ouders. De leerkracht beslist of zij dit alleen met de betrokkenen bespreekt of met de hele groep. De leerkracht bespreekt dit volgens dit protocol. Dit protocol wordt ingezet wanneer er meerdere keren met betrokkenen is gesproken en er vervolgens weinig effect zichtbaar is en/of als het zich herhaaldelijk blijft voordoen.
4. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak. (Zie verderop in dit protocol)
5. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van de interne begeleider nodig. Zij kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
6. Pesten gebeurt ook buiten schooltijden. Wanneer het probleem zich op school verder voortzet en de ontwikkeling van het kind belemmert, zijn we als school genoodzaakt het als pestprobleem te beschouwen en verder op te pakken binnen de school. We houden hierbij altijd de gedeelde verantwoordelijkheid met ouders.
7. Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Er moet ook preventief wat aan gedaan worden. Wij handelen en werken vanuit de methode De Vreedzame School.

Wat doen we om pesten te voorkomen?

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen wij alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden is, het samen met de leerlingen maken van afspraken voor alle betrokkenen.

1. Aan het begin van elk schooljaar (in blok 1 van de Vreedzame School) wordt extra aandacht besteed aan de regels, afspraken en het anti-pest-protocol.
2. De afspraken worden door de leerlingen samen gemaakt in de eerste weken van het schooljaar. Zij gelden het hele jaar en worden eventueel opnieuw aan de orde gesteld.
3. Wij stellen met het programma van de Vreedzame school regelmatig een onderwerp in de les aan de orde. Elke week wordt er een les gegeven volgens het rooster. Als het nodig is wijken we af van het rooster en zetten de lessen anders in.

De Vreedzame school wil:

- een positieve omgang met elkaar,
- leerlingen leren om op een goede manier om te gaan met conflicten,
- leerlingen meer verantwoordelijk maken,
- leerlingen een stem geven,
- de klas en de school tot een democratische gemeenschap maken, waarin iedereen zich betrokken en verantwoordelijk voelt.

(Voor meer informatie: zie de methode de Vreedzame School)

4. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van conflicten, luisteren naar elkaar, gevoelens uiten en herkennen, elkaar helpen etc. komen aan de orde. Daarbij wordt gevarieerd in werkvormen zoals; rollenspelen, kringgesprekken, tweegesprekken
5. Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Het is van essentieel belang voor het kind dat ouders en leerkrachten dezelfde stelling hierin aannemen.

Wat doen wij als we merken, dat er gepest wordt?

Handelingen van leerlingen

1. Als een leerling iets wordt aangedaan wat hij/zij niet wil, wordt er op een afgesproken manier gereageerd. De leerling probeert het conflict op te lossen d.m.v. het "praat-uit-blad". Als dit niet zelf lukt, dan helpt de leerkracht hierbij en zoekt samen met de leerlingen naar een goede oplossing.
2. Als kinderen merken dat er gepest wordt, spreken zij elkaar daarop aan en vertellen zij dit aan de leerkracht en/of hun ouders.

Handelingen van leerkrachten richting leerlingen en groep

1. De leerkracht bespreekt elk pest probleem met de betrokken leerlingen. Eerst met de gepeste leerling en daarna met de steungroep en daarin meegenomen het pestende kind. Zie stappenplan OPA aanpak.
2. De leerkracht neemt na een pestprobleem dat breder is dan twee leerlingen duidelijk stelling tegen het gedrag van de pester, dat niet te tolereren is. Hij/zij activeert de groep om samen tot een oplossing te komen. Zie stappenplan OPA-aanpak. Hij/zij dreigt niet met maatregelen, maar straalt gedurende het hele proces het geloof uit dat de kinderen die erbij betrokken zijn zelf de problemen kunnen oplossen.
3. De leerkracht meldt een pestprobleem dat zich herhaalt of te lang voortduurt bij de intern begeleider en brengt daarbij verslag uit van de gesprekken die met de kinderen en de groep zijn gevoerd. Indien nodig brengt de intern begeleider advies uit.
4. Bij een pestprobleem kiest de leerkracht, in overleg met de intern begeleider, een vorm van begeleiding voor de pestende leerling en voor de gepeste leerling. In overleg met betrokkenen kan contact worden opgenomen met externe deskundigen.
5. Bij een pestprobleem kan er een time-out worden gegeven aan de betrokken leerling. Als een leerling een time-out heeft gehad in een andere groep of bij de directie of ib, wordt dit door leerkracht ook bij ouders gemeld. Zo nodig kan worden overgegaan naar het schorsen/verwijderingsprotocol.

Handelingen van leerkracht richting ouders

1. De leerkracht heeft een gesprek met de ouders van het gepeste kind.
2. De leerkracht heeft een gesprek met de ouders van het pestende kind.
3. In deze gesprekken worden de ouders op de hoogte gebracht van het probleem en probeert de leerkracht meer inzicht in de situatie te verkrijgen. Tijdens deze gesprekken wordt de ouderfolder uitgereikt. Deze gesprekken worden vastgelegd in het gespreksformulier.

4. In overleg met de intern begeleider en/of directie wordt besloten of de overige ouders door middel van een ouderavond worden geïnformeerd over de problemen t.a.v. het pedagogisch klimaat in de groep.
5. In een vervolgesprek met de ouders van de direct betrokken leerling wordt een plan van aanpak besproken.

Handelingen van ouders

In het geval pesten aan de orde is, verwacht de school van de ouders de volgende gedragslijnen.

Ouders van het gepeste kind

1. Als de ouders de indruk hebben dat hun kind gepest wordt, nemen zij het probleem serieus.
2. De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind en nemen stelling tegen het pesten.
3. De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen en zijn/haar visie te horen.
4. Indien er sprake is van een ernstige “pest-situatie”, die zich op school afspeelt, nemen ouders nooit rechtstreeks negatief contact op met de betrokken kinderen en hun ouders. Zij wenden zich tot de groepsleerkracht. Bij kleine pestsituaties is onderling contact tussen ouders mogelijk mits dit positief gebeurt.
5. De ouders verlenen hun medewerking aan een door de leerkracht voorgesteld overleg. De afspraken worden vastgelegd in een gespreksformulier.

Ouders van het pestende kind

1. Als het ouders ter ore komt dat hun kind pest, nemen zij het probleem serieus.
2. De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind, straffen het niet, maar nemen stelling tegen het pesten.
3. De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen en zijn/haar bevindingen te horen.
4. De ouders werken mee aan het plan van aanpak dat door de leerkracht wordt voorgesteld. Ze werken samen een plan uit en voeren het samen uit.

Ouders van de meelopers

1. Als ouders van hun kind horen over pestgedrag in de klas, nemen zij het probleem serieus.
2. De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind en proberen inzicht te krijgen op de aard en de omvang van het probleem.
3. De ouders nemen stelling tegen het pesten.

4. De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen.

Voor alle betrokken ouders geldt:

De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht. Als zij zich, om welke reden dan ook, niet willen wenden tot de groepsleerkracht, nemen zij contact op met de contactouder, intern begeleider of de directie.

Cyberpesten

Cyberpesten, digitaal pesten of digipesten is het pesten op het internet. Dat kan verschillende vormen aannemen. Het gaat om kwetsende of bedreigende teksten, bijvoorbeeld via sociale media. Men kan ook beledigende foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op het internet of op sociale netwerksites plaatsen. Dan is er sprake van cyberstalking waarbij één of meerdere daders doelbewust een slachtoffer lastig vallen.

Kenmerken

- Cyberpesten gebeurt vaak anoniem. De daders voelen zich veilig, ongenaakbaar en onherkenbaar, waardoor ze weinig terughoudend zijn.
- Cyberpesten wordt als ernstiger ervaren dan "gewoon" pesten, omdat dader en slachtoffer niet in direct contact met elkaar staan. Ook worden hierdoor grenzen verlegd. De dader voelt zich niet geremd, waardoor de kwetsende informatie zich verspreidt over meerdere personen.
- Niet alleen fysiek of sociaal dominante personen doen aan cyberpesten. Door zijn kennis over het internet voelt de dader zich vaak machtiger dan het slachtoffer en denkt dan "veilig achter de computer" zijn slag te mogen slaan.
- Het slachtoffer voelt zich onveiliger dan bij gewoon pesten, want hij is nergens vrij: niet op school en niet thuis.
- De impact van cyberpesten is groter dan bij gewoon pesten, want er zijn veel meer toeschouwers.
- Bij cyberpesten blijven de gegevens op het internet bestaan, zodat het slachtoffer er jaren nadien nog mee geconfronteerd kan worden.

Preventie

Ouders en leerkrachten spelen bij het tegengaan van cyberpesten een belangrijke rol. Door het kind te begeleiden bij het surfen op internet en er voor te zorgen dat zij/hij het meldt als er dingen gebeuren die niet goed zijn, is men goed op de hoogte. Ook voorlichting over hoe om te gaan met wachtwoorden, persoonlijke gegevens en het plaatsen van informatie is belangrijk. Bij de lessen van de Vreedzame School wordt hier in groep 8 op ingegaan. Wanneer er in de lagere groepen cyberpesten wordt gesignaleerd, zal de leerkracht aandacht besteden aan dit onderwerp.

Aanpak

De betrokkenen worden volgens het anti-pest-protocol aangepakt. Ook verwijzen we in het geval van cyberpesten naar het protocol sociale media, waarin staat, dat gebruikers fatsoennormen in acht moeten nemen. Als zij deze overschrijden dan worden maatregelen genomen zoals waarschuwen, schorsen en verwijderen.

Stappenplan gesprekkencyclus anti-pest-protocol

De Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA) voor de leerkracht

STAP 1:

Gesprek met het gepeste kind:

- Waar heb je last van? (Vraag dóór naar concreet gedrag)
- Wie zijn er betrokken?
- Is het plagen of pesten? (Verken samen of het veelvuldig plagen is of pestgedrag)
- Wanneer komt het voor?
- Wil je hulp?
- Wat zou jij zelf kunnen doen om het pesten te stoppen?
- Hoe vaak gebeurt het?
- Wat gebeurt er met jou (hoe voel je je, hoe reageer je)?
- Samen met het gepeste kind wordt de steungroep samengesteld. (5 – 8 leerlingen. Gemengd jongens en meisjes waaronder de pester, meelopers, mogelijke helpers.)

STAP 2:

Gesprek met de samengestelde steungroep (gepeste kind is niet aanwezig):

- Vertel wat je hebt gesignaleerd, wees hierbij zo concreet mogelijk (wat, wanneer, hoe vaak)
- Wat is het effect van het gedrag?
- De steungroep wordt uitgenodigd om de gepeste te helpen.
- De steungroep mag met ideeën en voorstellen komen. Dit alles met als doel om het pesten te stoppen.
- Geef aan dat pesten niet getolereerd wordt in de school.

STAP 3:

Gesprek met de gepeste:

Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.

- Is er verandering zichtbaar?
- Wat heb je er zelf aan gedaan?
- Hoe voelt dat?

STAP 4:

Tweede gesprek met de steungroep:

Na een week is er ook een gesprek met de steungroep.

- Wat heeft ieder lid gedaan om het probleem op te lossen?
- Welke ideeën hebben jullie uitgewerkt. Wat werkte wel en wat werkte niet?

STAP 5: Bij herhaling van het pestgedrag.

Meld de situatie bij de intern begeleider en overleg over de te volgen aanpak in de klas. Dat kan zijn:

- Handelingsplan
- Inzetten (externe) deskundige
- Time-out-procedure